

Wybrane zagadnienia z pedagogiki specjalnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wybrane zagadnienia z pedagogiki specjalnej
Kod przedmiotu	05.6-WP-PEDP-WZPS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ - dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	-	-	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z wieloaspektową problematyką niepełnosprawności człowieka /zwłaszcza dzieci i młodzieży/, specyfiką psychospołecznego funkcjonowania osób z różnymi niepełnosprawnościami, zwłaszcza w wymiarze komunikacyjnym, specyfiką oddziaływań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych, socjalizacyjnych, logopedycznych – w kontekście klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjnych, a także w nawiązaniu do medycznych podstaw logopedii; biologicznych podstaw mowy i myślenia; anatomii i fizjologii układu nerwowego; podstaw audiologii i foniatrii; zaburzeń głosu; zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonej; podstaw ortodoncji, psychopatologii i psychiatrii, neurologii, neonatologii i fizjoterapii w logopedii;

2. Kształtowanie umiejętności wspomagania /edukacji, terapii/ dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami – w kontekście umiejętności obserwowania sytuacji i zdarzeń pedagogiczne, analizowania ich z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowania rozwiązania problemów, a także w odniesieniu do umiejętności analizowania medycznych podstaw logopedii; analizowania i określania biologicznych podstaw mowy i myślenia; wyjaśniania anatomii i fizjologii układu nerwowego; analizowania i stosowania podstaw audiologii i foniatrii, ortodoncji, psychopatologii i psychiatrii, neurologii, neonatologii i fizjoterapii w logopedii; analizowania zaburzeń głosu, zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonej;

3. Uwrażliwianie studentów na różnorodne potrzeby osób/dzieci z niepełnosprawnościami i gotowość do ich zaspokajania.

Wymagania wstępne

1. Wstępna orientacja w pedagogicznej i psychologicznej problematyce człowieka/dziecka
2. Umiejętność interdyscyplinarnego rozumienia problematyki człowieka/dziecka
3. Wrażliwość na życiowe problemy człowieka/dziecka empatia i otwartość

Zakres tematyczny

Wykłady:

1. Pedagogika specjalna jako nauka o człowieku z niepełnosprawnością: geneza i ewolucja dyscypliny, interdyscyplinarność /powiązanie z naukami pedagogicznymi, medycznymi, biologicznymi, społecznymi, psychologią/, subdyscypliny, pojęcia: uszkodzenie, niepełnosprawność, upośledzenie i ich zależność/, modele niepełnosprawności.
2. Rehabilitacja i jej rodzaje, edukacja specjalna, ogólnodostępna, integracyjna/inkluzyjna, opieka, terapia, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością.
3. Psychospołeczny proces przystosowania do niepełnosprawności, jego uwarunkowania i przebieg.
4. Psychospołeczny proces przystosowania rodziny do niepełnosprawności dziecka – jego przebieg i uwarunkowania.
5. Specjalne potrzeby edukacyjne i edukacja inkluzyjna – istota, uregulowania prawne, realizacja.

Ćwiczenia:

1. Niepełnosprawność intelektualna: pojęcie, klasyfikacja, specyfika psychospołecznego funkcjonowania osób/dzieci z niepełnosprawnością intelektualną poszczególnych stopni, system edukacji, system wsparcia dziecka z niepełnosprawnością intelektualną i jego rodziny.
 2. Zespół Downa i mózgowe porażenie dziecięce jako niepełnosprawności sprzężone: etiologia, symptomatyka, terapia.
3. Inteligencja niższa niż przeciętna. Dzieci z mikrozaburzeniami mózgu. Parcjalne deficyty w rozwoju. Dzieci z trudnościami w uczeniu się.
4. Spektrum zaburzeń autystycznych: etiologia, symptomatyka, klasyfikacja, terapia.
5. Dziecko przewlekłe chore: istota choroby przewlekłej, problemy wychowawcze i edukacyjne. Uczeń przewlekłe chory w szkole ogólnodostępnej. Dziecko przewlekłe chore w rodzinie, grupie rówieśniczej i szpitalu. Postępowanie opiekuńczo-wychowawcze w wybranych jednostkach chorobowych.
6. Dziecko z dysfunkcją narządu ruchu w środowisku rodzinnym, rówieśniczym i w szkole: manipulacyjne i lokomocyjne funkcje narządu ruchu a stymulacja procesów orientacyjno-poznawczych, etiologia, symptomatyka, klasyfikacja uszkodzeń narządu ruchu, wyznaczniki procesu rewalidacji psychicznej i społecznej - zadania rodziny i szkoły, organizacja procesu kształcenia dzieci z dysfunkcją narządu ruchu; Postępowanie opiekuńczo-wychowawcze w wybranych jednostkach chorobowych.
7. Dziecko z niepełnosprawnością słuchu w szkole: istota niepełnosprawności słuchu, rehabilitacja, edukacja, komunikacja.
8. Dziecko z niepełnosprawnością wzroku w szkole: istota niepełnosprawności wzroku, wyznaczniki rehabilitacji /nauka pisma punkтового L. Braille'a, nauka orientacji przestrzennej, nauka czynności samoobsługowych/, możliwości kształcenia.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, wykład problemowy, pokaz.

Ćwiczenia – dyskusja, praca z tekstem źródłowym, klasyczna metoda problemowa, metody aktywne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol efekty	Metody weryfikacji	Forma zajęć
E.1L.W1.: absolwent zna i rozumie medyczne podstawy logopedii; biologiczne podstawy mowy i myślenia; anatomię i fizjologię układu nerwowego; podstawy audiologii i foniatry; zaburzenia głosu; zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone; podstawy ortodoncji, psychopatologii i psychiatrii, neurologii, neonatologii i fizjoterapii w logopedii;	• K_W11	• kolokwium	• Wykład • Ćwiczenia
E.1L.U1.: absolwent potrafi analizować medyczne podstawy logopedii; analizować i określać biologiczne podstawy mowy i myślenia; wyjaśniać anatomię i fizjologię układu nerwowego; analizować i stosować podstawy audiologii i foniatry, ortodoncji, psychopatologii i psychiatrii, neurologii, neonatologii i fizjoterapii w logopedii; analizować zaburzenia głosu, zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone;	• K_U06	• kolokwium • projekt	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Ocena z kolokwium z treści wykładów. Kryteria ocen: niedostateczny (0-50%); dostateczny

(61-70%), dostateczny plus (61-70%); dobry (71-80%); dobry plus (81-90%); bardzo

dobry (91-100%).

Ćwiczenia

średnia ocen z: 1) Opracowania projektu zajęć oraz jego realizacja. Kryteria oceny

projektu od 2 do 5 za: a) poprawność metodyczną projektu, b) komunikatywność przekazu

zadań, c) atrakcyjność zajęć, d) środki edukacyjne; 2) Kolokwium z treści ćwiczeń.

Kryteria ocen: niedostateczny (0-50%); dostateczny (51-60%), dostateczny plus (61-70%);

dobry (71-80%); dobry plus (81-90%); bardzo dobry (91-100%).

Ocena z przedmiotu

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie wykładów /pozytywna ocena z kolokwium/ i ćwiczeń. Oceną końcową

jest średnia arytmetyczna ocen z kolokwium z treści wykładów i ćwiczeń

Literatura podstawowa

1. Bobkowicz-Lewartowska L., Autyzm dziecięcy - zagadnienia diagnozy i terapii, Kraków 2005.
2. Chrzanowska I., Pedagogika specjalna – od tradycji do współczesności, Kraków 2015.

3. Cunnighan C., Dzieci z zespołem Downa, Warszawa 1994.
4. Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, pod red. I. Obuchowskiej, Warszawa 1995.
5. Maciarz A., Pedagogika lecznicza i jej przemiany. Wybrane problemy, Warszawa 2001.
6. Poznajemy ludzi z niepełnosprawnością, red. D. Gorajewska, Warszawa 2007.
7. Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży, red. W. Pilecka, Kraków 2011.
8. Smith D.D., Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki, Warszawa 2008.
9. Uczeń z niepełnosprawnością ruchową w szkole ogólnodostępnej. Poradnik dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych, Warszawa 2005.
10. Uczniowie z chorobami przewlekłymi. Jak wspierać ich rozwój, zdrowie i edukację? Red. B. Wojnarowska, Warszawa 2010.
11. Wyczesany J., Oligofrenopedagogika. Wybrane zagadnienia pedagogiki upośledzonych umysłowo, Kraków 1998 i nast. wyd..
12. Zabłocki K. J., Mózgowe porażenie dziecięce w teorii i terapii, Warszawa 1998.

Literatura uzupełniająca

1. 1. Bogdanowicz M., Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym, Warszawa 1991 i nast. wyd.
2. Czerwińska M., Alfabet Brail'a, (w:) Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku, Red. T. Pilch, Warszawa 2003.
3. Czerwińska M., Książka niewidomego, (w:) Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku, t. 2, red. T. Pilch, Warszawa 2003.
4. Czerwińska M., Rehabilitacja osób niewidomych, (w:) Encyklopedia Pedagogiczna XXI Wieku, t. 5, red. T. Pilch, Warszawa 2006.
5. Góralczyk E., One są wśród nas. Dziecko przewlekłe chore. Psychologiczne aspekty funkcjonowania dziecka w szkole i przedszkolu. Informacje dla pedagogów i opiekunów, Warszawa 2009.
6. O co pytają rodzice dzieci z niepełnosprawnością? Red. A. Jakoniuk-Diallo, H. Kubiak, Warszawa 2010.
7. Osoba autystyczna w rodzinie i środowisku lokalnym.

Doświadczenia lubuskie, red. A. Rudzińska-Rogoża, J. Lipińska-Lokś, Zielona Góra 2010.

8. Pedagogika specjalna, pod red. W. Dykcika, Poznań 1997 i nast. wyd.

9. Szczepankowski B., Niesłyszący, głusi, głuchoniemi. Wyrównywanie szans, Warszawa 1999.

10. Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, pod red. J. Pileckiego, Kraków 1998.

11. Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa -- teoria i praktyka, red. B.B.Kaczmarek, Kraków 2008.

12. Zespół Downa - postępy w leczeniu, rehabilitacji i edukacji, red. J. Patkiewicz, Wrocław 2008.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 21-11-2019 06:40)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ